

การจัดการความรู้

“ทำวิจัยอย่างไรให้ปัง”

จัดทำโดย

ทีมงานฝ่ายวิจัยและแผน
สถาบันพัฒนาบุคลากรการบิน
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

คำนำ

คู่มือนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ทางด้านการวิจัยของสถาบันพัฒนาบุคลากรการบิน มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการร่วมกันพบปะสังสรรค์ คุยกันในกลุ่มของอาจารย์ผู้มีความรักในดำเนินงานวิจัย อาจารย์ทุกคนได้ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ความรู้ที่มีในดำเนินงานวิจัย จากประสบการณ์การเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ ทำให้ท่านได้มีประสบการณ์และความรู้ที่หลากหลายซึ่งได้นำมาแบ่งปันจากการพบปะกัน

ทีมงานฝ่ายวิจัยและแผน ได้ทำการร่วมระดมความคิดและตกลึกความคิดที่เกิดขึ้นจากการร่วมกันแบ่งปันจำนวนหกครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งก็มีประเด็นที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ทีมงานจัดทำ หวังว่าคู่มือนี้คงมีประโยชน์ต่อผู้รักงานวิจัย

ด้วยความนับถือ

ทีมงานฝ่ายวิจัยและแผน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กรอบแนวคิดพหิตวิจัย	4
• ความหมายของกรอบแนวคิด	4
• แหล่งที่มาของกรอบแนวคิด	5
• หลักเกณฑ์ในการเขียนกรอบแนวคิด	6
สุดยอดการทบทวนวรรณกรรม	7
จะหาคำตอบอย่างไรให้ถูก Ways	10
• ตัวแปรและสมมติฐานการวิจัย	11
• ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	12
• การเก็บรวบรวมข้อมูล	13
• เครื่องมือในการวิจัย	14
การวิเคราะห์ข้อมูล	15
• การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	15
• การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	16

กรอบแนวคิดพีชิตวิจัย (Conceptual Framework)

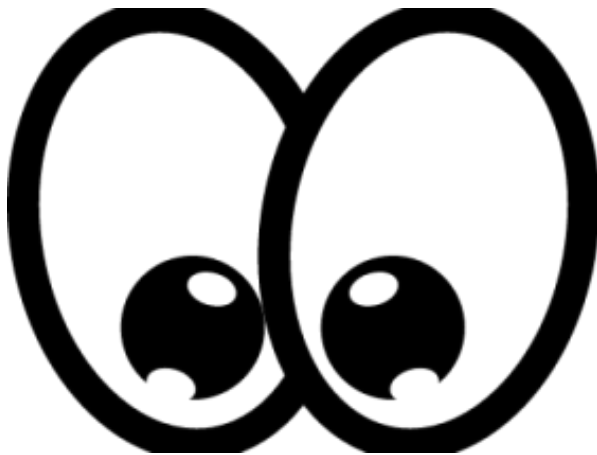
- ปัญหาจากการทำงาน
- ข้อเสนอแนะจากการสังเกต
- ข้อเสนอแนะจากการอ่านงานวิจัย

ความหมายของกรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย หมายถึง กรอบของการวิจัยในด้านเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร และการระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องมีกรอบพื้นฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษา และมโนภาพ (concept) ในเรื่องนั้น แล้วนำมาประมวลเป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในลักษณะของกรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนาเป็นแบบจำลองในการวิจัยต่อไป

แหล่งที่มาของกรอบแนวคิดการวิจัย

1. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบแนวคิดที่รัดกุม มีเหตุผล ผู้วิจัยควรอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในสาขาพยาบาล สาขาแพทย์ หรือสาขาทางสังคมศาสตร์อื่น ๆ ทั้งนี้เพราะไม่เพียงแต่จะได้ตัวแปรต่างๆ เท่านั้น ยังได้ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างมีเนื้อหาสาระ คำอธิบายหรือข้อสรุปต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์หรือสรุปผลจะได้รับความหนักแน่นในเชิงทฤษฎี ดังนั้นการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนอกจากจะชี้ให้เห็นถึงตัวแปรใดสำคัญและมีความสัมพันธ์กันอย่างไรแล้ว ยังทำให้กรอบแนวคิดในการวิจัยมีแนวทางที่ชัดเจนและมีเหตุผล

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หมายถึงงานวิจัยที่ผู้อื่นได้ทำมาแล้วมีประเด็นตรงกับประเด็นที่เราต้องการศึกษา หรือมีเนื้อหา หรือตัวแปรบางตัวที่ต้องการศึกษารวมอยู่ด้วย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นอาจจะไม่ได้อยู่ในสาขาทางการพยาบาลเท่านั้น แต่อาจจะอยู่ในสาขาอื่นๆ ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยควรมุ่งศึกษาว่าผู้ที่ได้ทำวิจัยมาแล้วมองเห็นว่า ตัวแปรใดมีความสำคัญหรือไม่อย่างไรกับปรากฏการณ์หรือประเด็นที่เราต้องการศึกษา หรือบางตัวแปรอาจจะไม่เกี่ยวข้องแต่ผู้วิจัยไม่ควรตัดทิ้ง เพราะสามารถนำมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อยืนยันต่อไปว่า มีหรือไม่มีมีความสำคัญในกลุ่มประชากรที่ศึกษา

หลักเกณฑ์ในการเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ตัวแปรแต่ละตัวที่เลือกมาศึกษา หรือที่นำเสนอไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยต้องมีพื้นฐานเชิงทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา

2. มีความตรงประเด็นในด้านเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านตัวแปรอิสระหรือตัวแปรที่ไขควบคุม

3. ระบุรายละเอียดของตัวแปรและหรือสามารถแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ชัดเจนด้วยสัญลักษณ์หรือแผนภาพ

บทบาทวรรณกรรมให้แจ้ง

1. กำหนดปัญหา ผู้วิจัยต้องทราบว่าตัวแปรที่ตนต้องการศึกษาคืออะไร อะไรคือ ตัวแปรต้น อะไรคือตัวแปรตาม หรือ อาจจะมีตัวแปรอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง

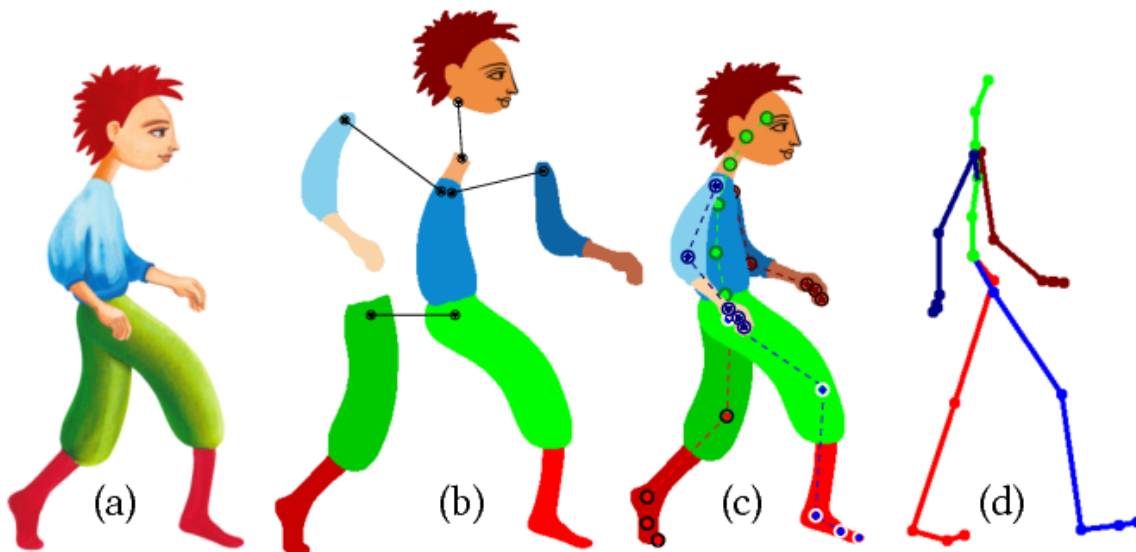
2. รวบรวมข้อมูล จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น EBSCOhost Proquest CiteSeerx ฐานข้อมูลงานวิจัยไทย Google scholar ตำรา หรือ บทความในวารสาร หรือ Google สืบค้นฐานข้อมูลหน่วยงานรัฐบาลและองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

3. ประเมินคุณภาพ บทความที่ผู้วิจัยค้นคว้ามาว่า ตรงกับเรื่องที่ต้องการจะศึกษาหรือไม่ และบทความนั้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด โดยดูจาก (ก) ระยะเวลาของงานต้องไม่ล่าช้าเกิน 5 ปี (ข) คุณภาพของแหล่งเผยแพร่วารสารนั้นต้องมีความน่าเชื่อถือ คืออยู่ในวารสารที่ได้รับการยอมรับจากแวดวงวิชาการ

4. การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา ด้วยการสกัดว่าในที่สุดแล้วเรื่องที่เราต้องการศึกษามีอะไรคือสิ่งที่งานวิจัยก่อนหน้านี้ได้ทำมาแล้ว อะไรที่ยังไม่ปรากฏในงานวิจัย อะไรที่ศึกษาแล้วแต่ยังไม่กระจ่าง

5. การแปลผลจากการค้นคว้า คือการสรุป
การค้นคว้าว่า สิ่งใดที่ยังไม่ชัดเจนใน
งานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยตีความว่าอย่างไร
ต้องการจะทำอะไรเพิ่มเติม และมี
ประโยชน์อย่างไรต่อบริษัทนั้นๆ

จะหาคำตอบอย่างไรให้ถูก WAYS
(Research Methodology)

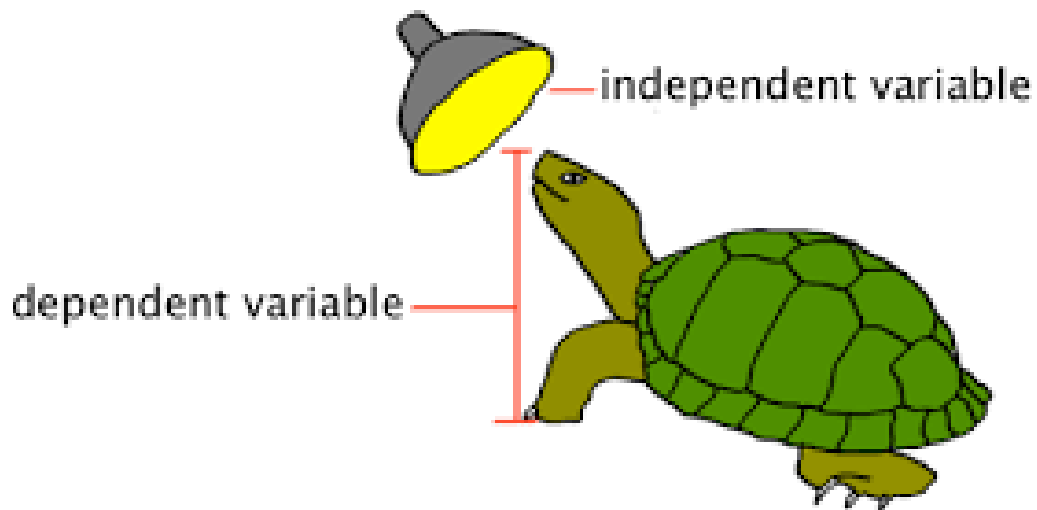

▣ ตัวแปรและสมมติฐานการวิจัย

ชนิดของตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (independent variable) หมายถึงตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนและ
เป็นตัวเหตุทำให้เกิดผลตามมา

ตัวแปรตาม (dependent variable) หมายถึงตัวแปรที่เกิดขึ้นเนื่องจากตัว
แปรอิสระ หรือกล่าวได้ว่า เป็นตัวแปรที่เป็นผลเมื่อตัวแปรอิสระเป็นเหตุ

▣ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร : กลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นแหล่งข้อมูลที่นักวิจัยจะนำมาศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง : ตัวแทนที่เป็นส่วนหนึ่งของประชากรที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา

***ยังมีขนาดกลุ่มตัวอย่าง
ใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร
มากเพียงใดก็มีโอกาสเป็น
ตัวแทนที่ดีมากขึ้น

***วิธีการเลือกตัวอย่างที่
เหมาะสมจะทำให้กลุ่ม
ตัวอย่างมีลักษณะความเป็น

ตัวแทนของประชากรได้โดยที่ขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่จำเป็นต้องใหญ่มากก็ได้

▣ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลในการวิจัย

▣ ข้อมูลปฐมภูมิ: ข้อมูลหรือข่าวสารที่เก็บรวบรวมเป็นครั้งแรก ซึ่งได้มา

จากการสังเกต การสำรวจ การสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถาม

▣ ข้อมูลทุติยภูมิ: ข้อมูลหรือข่าวสารที่ผู้ใดผู้หนึ่งได้ทำการรวบรวมหรือเรียบเรียงไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลนั้นมาประกอบอ้างอิงในการเขียนรายงาน

▣ เครื่องมือในการวิจัย

(ก) งานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือในการวิจัยหลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

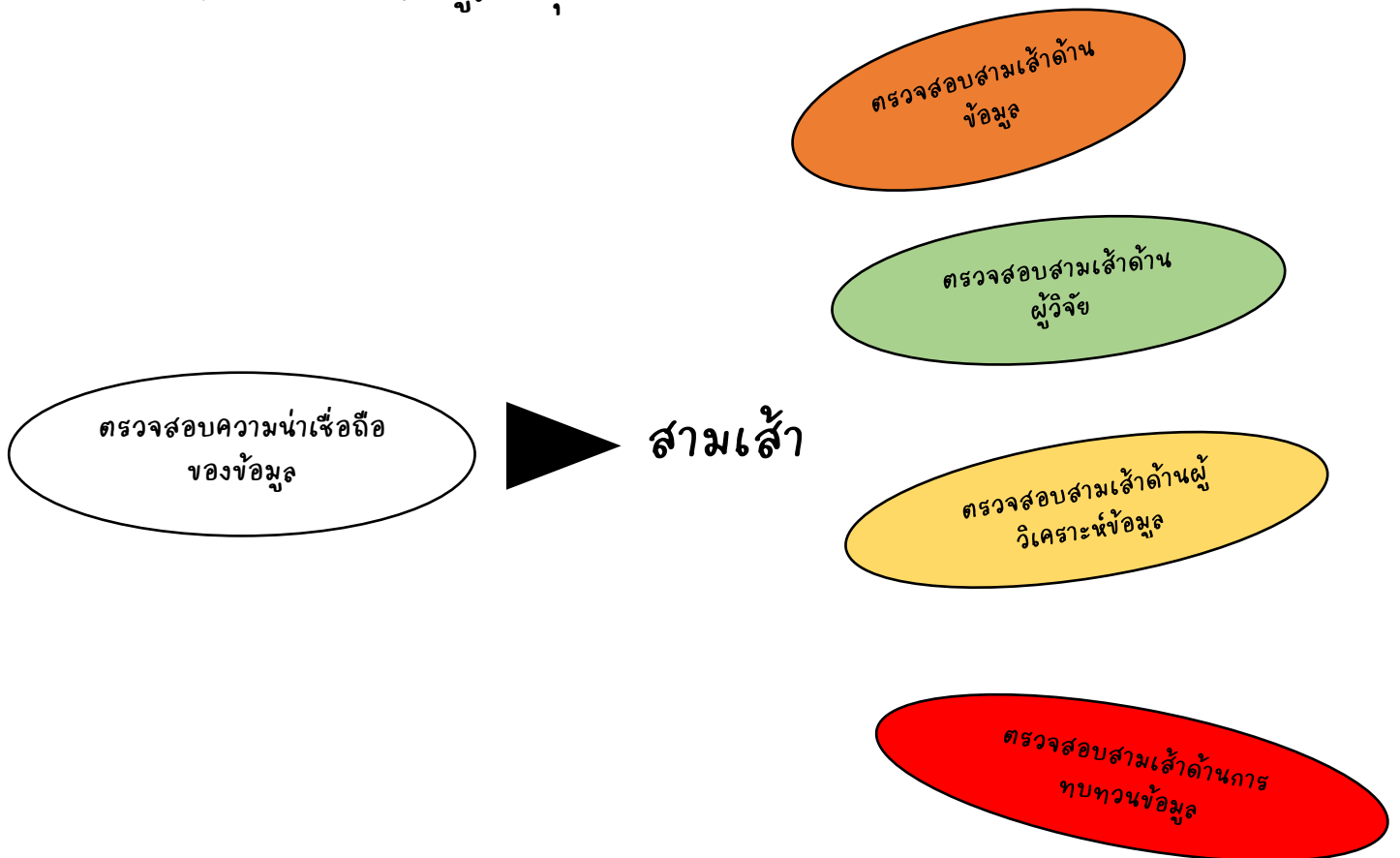
(ข) งานวิจัยเชิงปริมาณ ส่วนมากจะใช้แบบสอบถามในการสำรวจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องให้ความสำคัญกับแบบสอบถามว่ามีความน่าเชื่อถือทั้งในเชิงเนื้อหา และความเที่ยงตรง และเป็นที่ยอมรับ

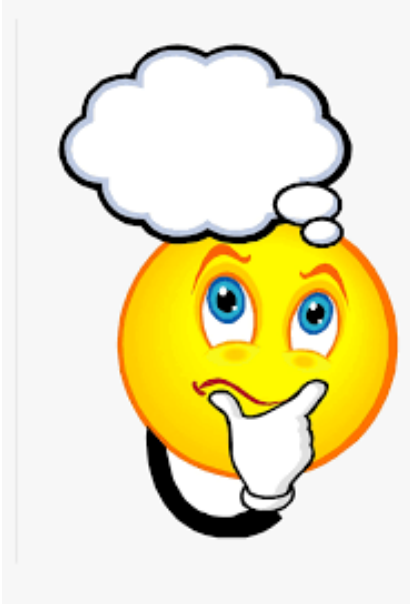

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ จัดระเบียบแยกแยะส่วนต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบตามประเด็นปัญหาการวิจัย และตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่ ถ้าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือตัวเลข จะนำเอาวิธีการทางสถิติมาวิเคราะห์หาค่าตัวแปรหรือหาลักษณะของตัวแปร แต่ถ้าเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้วิธีการสรุปความหรือสังเคราะห์ข้อความ ซึ่งผู้วิจัยจะต้องวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าตั้งแต่เริ่มทำการวิจัย

(ก) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดระเบียบข้อมูล

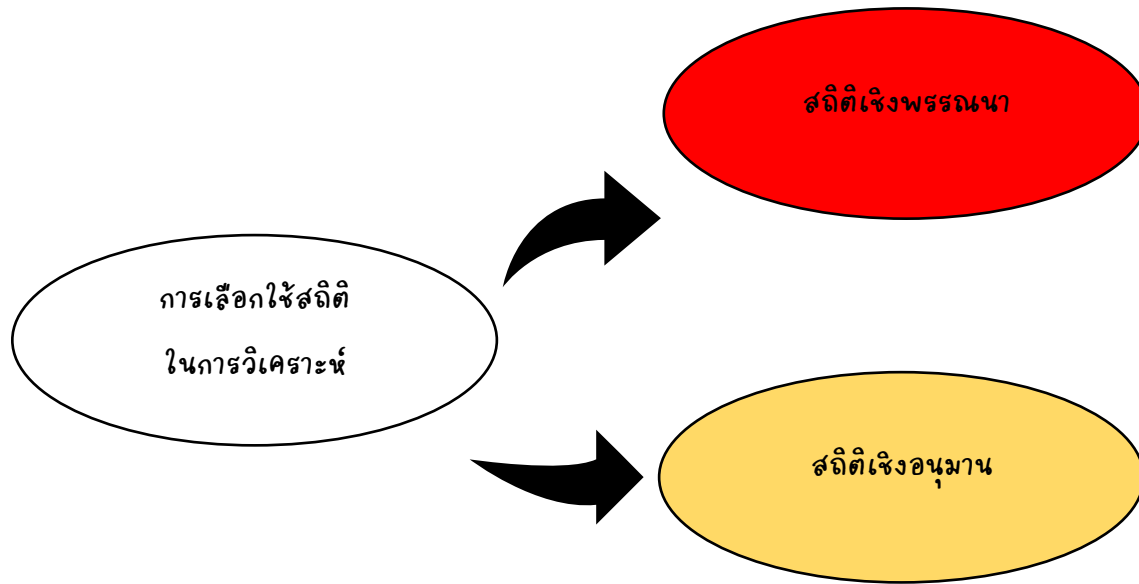
ขั้นตอนที่ 2 การทำดัชนีหรือกำหนดรหัสของข้อมูล(coding)

ขั้นตอนที่ 3 การกำจัดข้อมูลหรือสร้างข้อสรุปชั่วคราว

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างบทสรุป

ขั้นตอนที่ 5 การพิสูจน์ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์

(จ) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ปัจจัยในการพิจารณาเลือกใช้สถิติ

1. ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์ในการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
3. ตัวแปร และชนิดของข้อมูล
4. ข้อตกลงเบื้องต้น
5. การเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมกับ
สมมติฐาน